

Jan Ivanov, *Schwarzenbergové a železnice. Vztah primogenitury Schwarzenbergů k železniční dopravě v 19. století*, diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2011.

Posudek vedoucího diplomové práce

Vztah šlechty k hospodářské modernizaci v devatenáctém století je problematikou, která není v evropské historiografii nová. V poslední době se objevily na toto téma některé práce, jež se váží k dějinám českým zemím. Jmenovat mohu například sborník *Adel und Wirtschaft* nebo knihu Raimunda Paleczeka *Die Modernisierung des Großgrundbesitzes des Fürsten Johann Adolf II. zu Schwarzenberg. Beispiel einer deutsch-tschechischen Symbiose in Südböhmen im Neoabsolutismus 1848-1860*.

Jan Ivanov, věren své zálibě, si vybral dílčí otázku z této problematiky a sledoval význam příslušníků schwarzenberské primogenitury v budování železniční sítě v habsburské monarchii. Svou práci opřel o poměrně rozsáhlou znalost literatury, v níž ale postrádám novější popularizačně zaměřené práce Pavla Schreiera, a vlastní pramenný výzkum ve schwarzenberských fondech a ve fondu Zemského výboru v Národním archivu v Praze a ve vídeňském Allgemeines Verwaltungsarchiv. Dobře se orientuje i v dobovém tisku.

Vlastní text diplomové práce Jana Ivanova je členěn na úvod a šest kapitol. Není zcela zřejmé, proč ve struktuře chybí závěr. První dvě části práce na základě literatury shrnují vývoj schwarzenberského hospodaření v devatenáctém století a základní údaje o rozvoji železnic v podunajské monarchii do konce šedesátých let tohoto věku. Poté následuje vlastní jádro práce, z něhož za zásadní považuji třetí kapitolu věnovanou úloze Jana Adolfa II. ze Schwarzenbergu při prosazování i vlastní výstavbě Dráhy císaře Františka Josefa. V ní se Janu Ivanovovi poměrně zajímavě podařilo postihnout mechanismy, jimiž jihočeský aristokrat vstupoval do realizace této akce, i jaký ekonomický význam jí přikládal. Odkryl se zde další rozměr této nevšední a nedocenené osobnosti středoevropského devatenáctého století. V dalším výkladu pak diplomant přináší v chronologickém sledu výčet dalších schwarzenberských aktivit v oblasti železniční dopravy. Text těchto kapitol je již převážně popisný.

Diplomová práce Jana Ivanova přináší jistě řadu nových poznatků, výrazně se však na ní podepsal spěch, s nímž byla dokončována. Výsledkem chybějící závěrečné redakce práce je její „neučesaná“ grafická podoba a celá řada formálních nedostatků, které nacházíme ve vlastním textu i ve vědeckém aparátu. Nepřehlédnutelné je i množství pravopisných chyb!

Jen vzhledem k novosti tématu a rozsáhlé práci s nevydanými prameny hodnotím práci ještě známkou velmi dobře.

České Budějovice 28. 1. 2011



Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.